

Sygn. akt V Ka 347/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Koszalinie V Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SO Bogdan Lewandowski

Protokolant: sekr. sąd. Anna Andrzejewska

przy udziale oskarżyciela publicznego ---

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2013 r.

sprawę **M. L.**

obwinionego z art. 96 § 3 kw

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Szczecinku

z dnia 11 kwietnia 2013 roku sygn. akt II W 6512/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Szczecinku do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Szczecinku, wyrokiem zaocznym z dnia 11 kwietnia 2013 roku, sygn. akt II W 6512/12, w sprawie M. L. (L.), obwinionego o to, że:

w okresie od 29.06.2012 r. do 06.09.2012 r. w S. będąc właścicielem samochodu o nr rej. (...) nie wskazał/a Straży Miejskiej w S. osoby, której w dniu 03.05.2012 r. około godziny 11:51 powierzył/a wymieniony samochód do kierowania,

to jest o czyn z art.96 § 3 k.w.,

orzekł:

I. uniewinnił M. L. od popełnienia zarzucanego mu wnioskiem o ukaranie czynu;

II. zryczałtowanymi kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł oskarżyciel publiczny – Straż Miejska w S., wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Apelujący zarzucił orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego orzeczenia i mający istotny wpływ na jego treść polegający na uznaniu, iż zachowanie M. L. polegające na nie udzieleniu odpowiedzi na wezwanie Straży Miejskiej o wskazanie osoby, której obwiniony powierzył pojazd do prowadzenia we wskazanym czasie, nie stanowi wykroczenia z art.96 § 3 k.w. ze względu na fakt, iż wezwanie nie zawiera zobowiązania do wskazania komu obwiniony powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, gdy tymczasem prawidłowa ocena zebranego materiału dowodowego, a w szczególności wezwania skierowanego do obwinionego wskazuje, iż nie udzielenie odpowiedzi stanowi wykroczenie z art.96 § 3 k.w.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja oskarżyciela publicznego okazała się zasadna o tyle, o ile prowadziła do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania niniejszej sprawy Sądowi Rejonowemu w Szczecinku do ponownego rozpoznania. Przeprowadzonego przez Sąd wnioskania, które prowadziło do u niewinnienia obwinionego, nie można bowiem uznać za prawidłowe.

W ocenie Sądu Okręgowego, przedmiotowa sprawa nie została należycie wyjaśniona. Jej analiza, wbrew temu, co przyjął Sąd Rejonowy, prowadzi do wniosku, że ustalenia odnośnie braku sprawstwa obwinionego nie zostały poprzedzone dostatecznie wnikliwym badaniem wszystkich okoliczności sprawy, wskutek czego dokonana ocenę zgromadzonych dowodów, w szczególności skierowanego do obwinionego przez Straż Miejską w S. pisma z dnia 16 czerwca 2012 roku należało uznać za nieprawidłową.

Przede wszystkim zwrócić należy uwagę, że Sąd rozpoznający sprawę uznał, że obwiniony nie został prawidłowo wezwany przez Straż Miejską w S. do udzielenia odpowiedzi, tj. wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, albowiem skierowane do niego pismo zawiera jedynie wezwanie do wskazania osoby kierującej lub użytkującej przedstawiony na fotografii pojazd.

Analiza akt przedmiotowej sprawy prowadzi do wniosku, iż w dniu 16 czerwca 2012 roku Straż Miejska w S. skierowała do M. L. pismo, tj. wezwanie do wskazania osoby, która kierowała w dniu 03 maja 2012 roku pojazdem o nr rej. (...) jakim popełniono wykroczenie polegające na przekroczeniu prędkości w S. na ul. (...). Obwiniony odebrał wskazane pismo w dniu 20 czerwca 2012 roku i nie udzielił na nie żadnej odpowiedzi. Taki stan faktyczny, jak wynika z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku przyjął niewątpliwie orzekający w pierwszej instancji Sąd Rejonowy w Szczecinku.

Wskazać w sprawie należy, że wykroczenie z art. 96 §3 k.w. popełnia każdy, kto nie czyni zadość obowiązkowi wskazania na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Obowiązek taki wynika wprost z art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym i zgodnie z treścią wskazanego przepisu spoczywa nie tylko na właścicielu, ale i na posiadaczu pojazdu, a zatem na osobie, która nie będąc właścicielem, czasowo nim włada (użytkowniku pojazdu). Oznacza on, że każda ze wskazanych wyżej osób ma obowiązek upewnienia się i zapamiętania, komu w danym czasie powierza pojazd, którym dysponuje. W konsekwencji, na możliwość przypisania przedmiotowego wykroczenia nie może mieć wpływu fakt, że sprawca nie pamięta, komu w danym dniu powierzył pojazd. Świadczy to bowiem jedynie o niedołożeniu należytej staranności wymaganej od niego jako właściciela lub posiadacza pojazdu w świetle przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zaniechanie, polegające na niewykonaniu obowiązku wskazania tożsamości osoby, której powierzono pojazd, wymaga wykazania, że osoba zobowiązana posiadała taką wiedzę i odmawiała jej przekazania uprawnionemu organowi. Trzeba bowiem zauważyć, że obowiązek wynikający z art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym nie dotyczy sytuacji, gdy pojazd został użyty wbrew woli i wiedzy właściciela lub posiadacza przez nieznaną osobę, co stanowi okoliczność wyłączającą odpowiedzialność z art. 96 § 3 k.w. (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2010 roku, I KZP 8/10, OSNKW 2010/9/76).

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 78 ust. 4 wskazanej ustawy, obowiązek wskazania osoby, której został powierzony pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, powstaje tylko wówczas, gdy uprawniony organ wystąpi z takim żądaniem. Wówczas naruszenie tego obowiązku może polegać na złożeniu oświadczenia o odmowie wskazania tej osoby albo też na nieudzieleniu odpowiedzi na zadane pytanie. Jednakże w każdym wypadku po stronie osoby zobowiązanej musi istnieć świadomość żądania udzielenia takiej informacji (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2010 roku, I KZP 15/10, OSNKW 2010/10/87, R.A. Stefański, Komentarz do art.96 k.w., Lex 2011).

Wobec powyższego należy uznać, iż wezwanie uprawnionego organu skierowane do właściciela pojazdu, którym dopuszczono się wykroczenia o udzielenie informacji, tj. wskazania osoby, która kierowała tym pojazdem w oznaczonym miejscu i czasie jednoznacznie wskazuje, że chodzi o wskazanie faktycznego użytkownika pojazdu w

chwili popełnienia wykroczenia. Użyte natomiast w treści takiego wezwania sformułowanie „wzywa do wskazania osoby, która kierowała oznaczonym pojazdem” należy rozumieć, w ocenie Sądu Okręgowego jako wskazanie przez właściciela lub użytkownika pojazdu osoby, której według posiadanej przez nich wiedzy powierzony został pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Czym innym natomiast jest skierowanie do właściciela lub użytkownika określonego pojazdu wezwania, z którego nie wynika jasno i jednoznacznie żądanie udzielenia informacji odnośnie tego kto kierował w danym dniu tym pojazdem. Skierowane przy tym do M. L. w dniu 16 czerwca 2012 roku wezwanie wydaje się być jak najbardziej przejrzyste i zrozumiałe, a w rezultacie nie ma wątpliwości co do tego, jakiego zachowania oczekiwała od obwinionego Straż Miejska w S.. W rezultacie nie przesądzając na obecnym etapie postępowania sądowego o ewentualnym sprawstwie obwinionego za zarzucany mu czyn z art.96 § 3 k.w., wnioskowanie Sądu Rejonowego w Szczecinku, które stało się podstawą zaskarżonego orzeczenia należy uznać za chybione.

Zdaniem Sądu, postępowanie Sądu I instancji, który dopuścił się wskazanego uchybienia mogło mieć niewątpliwie istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, co powoduje, iż nie może się ono ostać w całości.

Mając na względzie obowiązujący porządek prawny nie można także bezkrytycznie przyjąć za słuszne stanowisko Sądu pierwszej instancji, że odmowa odpowiedzi przez obwinionego na wezwanie kto kierował lub użytkował w określonym miejscu i czasie pojazd nie może rodzić po stronie M. L. odpowiedzialności za czyn z art.96 § 3 k.w., gdyż korzystał on w tym zakresie przysługującej mu ochrony prawnej.

Sąd Rejonowy w Szczecinku słusznie podkreślił, że obwiniony nie ma obowiązku dowodzenia swej niewinności, ani obowiązku dostarczania dowodów na swoją niekorzyść. Samo wskazanie na żądanie uprawnionego organu, komu powierzono pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie nie przesądza jeszcze o ewentualnej odpowiedzialności wskazanej osoby za wykroczenie. Nieudzielenie jednakże odpowiedzi na takie żądanie rodzi odpowiedzialność z art.96 § 3 k.w., którego brzmienie w świetle obowiązujących przepisów jest jednoznaczne.

Z powyższego powodów zaskarżone orzeczenie na podstawie art. 437 §2 k.p.k. w zw. z art. 109 §2 k.p.s.w. podlegało uchyleniu, zaś sprawę przekazano Sądowi Rejonowemu w Szczecinku do ponownego rozpoznania celem dokonania powtórnej oceny zachowania obwinionego w okresie od dnia 26 czerwca 2012 roku do dnia 06 września 2012 roku.